

1939

W okresie od końca 1939r. do czerwca 1940r., początkowo w Coëtquidan, a następnie w Combours na terytorium francuskiej Bretanii, działało **CENTRUM WYSZKOLENIA SANITARNEGO**. Ośrodek ten powołano w celu przeszkolenia, na krótkotrwałych kursach, całości kadry medycznej Armii Polskiej we Francji.

1 czerwca 1940 r. CWSan. skupiało razem z Ośrodkiem Wyszczolenie Weterynaryjnego 411 żołnierzy (w tej liczbie 92 oficerów). Pierwszym komendantem został płk dr Ksawery Maszadro - komendant przedwojennej SPS, a jego następcą ppłk dr Władysław Gergovich - dyrektor nauk w SPS.

W czerwcu 1940 r. część personelu Centrum została ewakuowana do Wielkiej Brytanii.

1940

20.06. - polska 2 Dywizja Strzelców Pieszych przekracza granicę francusko-szwajcarską, a następnie decyzją władz Szwajcarii ponad 13 tys. jej żołnierzy zostaje internowanych. Po kilku dniach dywizję przesunięto w rejon Brna i rozlokowano w kilku miejscowościach.

Dzięki staraniom Poselstwa Polskiego w Szwajcarii i dowództwa 2 DSP władze szwajcarskie wydają zgodę na powołanie do życia **OBOZÓW UNIwersyteckich** dla internowanych studentów żołnierzy.

25.09. - ukazuje się rozkaz Komisariatu dla Internowanych przy Naczelnym Dowództwie Armii Szwajcarskiej polecający utworzenie odrębnych Obozów Uniwersyteckich przeznaczonych dla żołnierzy, którzy przed wojną rozpoczęli studia wyższe (później zgodzono się także na podejmowanie studiów przez posiadających maturę).

Combours - zajęcia z terenoznawstwa

Dworzec kolejowy w Combours- ewakuacja oficerów lekarzy

Dowódca 2 DSP gen.Bronisław Prugar-Ketling

Gen. Prugar w otoczeniu studentów Obozu Uniwersyteckiego

1940

Październik - początek funkcjonowania Obozów. Wśród powołanych trzech Obozów najliczniejszy znajdował się w Winterthur pod Zurychem. To w nim m.in. zgrupowani zostali żołnierze studiujący na Wydziale Medycyny Uniwersytetu w Zurychu. Prowadzono z nimi również zajęcia na terenie Obozu (np. z przedmiotów przedklinicznych), a znaczną część z nich prowadzili wykładowcy polscy.

3.II. - w Obozach odbywa się inauguracja roku szkolnego.

W końcu 1945 r. zapadają decyzje o powrocie 2 DSP do kraju. Ci spośród jej żołnierzy, którzy pozostali w Szwajcarii tracą status internowanych wojskowych, stając się cywilnymi uchodźcami. Instytucja Obozów Uniwersyteckich kończy swą działalność w 1946 r.

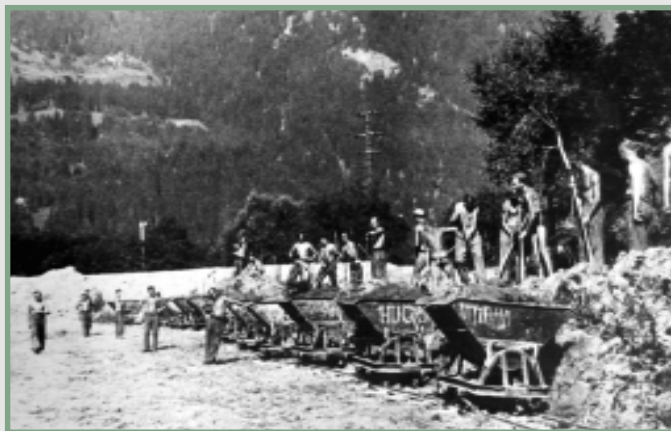
Łącznie do 1945 r. przez grupę studentów medycyny przeszło 57 żołnierzy dywizji. Dyplomy lekarskie uzyskało 16, a tytuły doktorskie 13 spośród nich.

Oficerowie 2 DSP w towarzystwie oficera szwajcarskiego

Defilada studentów Obozu Uniwersyteckiego

Studenci podczas budowy linii kolejowych w okresie ferii wiosennych i letnich

1940

22.10. - projekt utworzenia **POLSKIEGO WYDZIAŁU LEKARSKIEGO** przy Uniwersytecie w Edynburgu zyskuje akceptację emigracyjnego Rządu Polskiego.

Listopad - władze Uniwersytetu podejmują jednomyślną decyzję aprobowującą powstanie PWL przy uczelni.

1941

2.01. - rozkazem Naczelnego Wodza do Edynburga odkomenderowano dwudziestu dwóch lekarzy wojskowych, którzy objęli stanowiska w Wydziale.

24.02. - ukazuje się dekret Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o Polskim Wydziale Lekarskim.

- następuje podpisanie umowy między Rządem Polskim a Senatem i Radą Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu.

4.03. - rozkazem Dowództwa I Korpusu, na studia w Edynburgu wysłanych zostaje 46 wojskowych; absolwentów lub przedwojennych studentów medycyny.

22.03. - uroczyste otwarcie Polskiego Wydziału Lekarskiego z udziałem Prezydenta RP Władysława Raczkiewicza. Dziekanem Wydziału zostaje płk prof. Antoni Jurasz; wybitny chirurg, przed wojną dziekan Wydziału Medycznego Uniwersytetu w Poznaniu.

17.07. - pierwszy absolwent PWL uzyskuje dyplom lekarski.

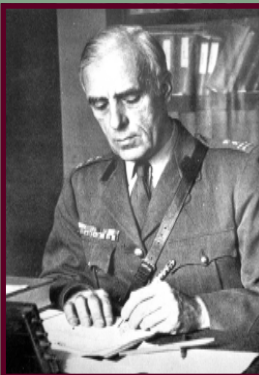
17.10. - otwarcie w Edynburgu Szpitala Polskiego im. Ignacego Paderewskiego. Odbывały się w nim zajęcia kliniczne dla studentów PWL.

Uroczystość otwarcia PWL z udziałem Prezydenta RP W. Raczkiewicza

Otwarcie PWL. Prezydent W. Raczkiewicz przed frontem kompanii honorowej

Dziekan PWL płk prof.dr A.Jurasz

Pierwsi studenci Wydziału (1941 r.)

PWL był jedyną istniejącą podczas drugiej wojny światowej polską uczelnią, aczkolwiek składającą się z jednego tylko wydziału, posiadającą wszystkie prawa, które przysługiwały polskim uniwersytetom. Uzyskiwane przez studentów PWL dyplomy lekarzy z założenia miały być uznawane jedynie w Polsce, lecz od 1947 roku specjalnym aktem prawnym parlament angielski zrównał je z dyplomami wydawanymi przez wszystkie uczelnie medyczne Wielkiej Brytanii

Nauczanie mogło być prowadzone dzięki sporej grupie lekarzy posiadających tytuły samodzielnych pracowników naukowych, którzy przed wojną byli związani z Wydziałami Lekarskimi poszczególnych polskich uniwersytetów: warszawskiego, poznańskiego, krakowskiego, lwowskiego i wileńskiego. Podstawową grupę polskich pracowników naukowych prowadzących zajęcia, stanowiło dzieśięciu profesorów oraz trzynastu docentów.

Do grona polskich pracowników naukowych dołączyło dwunastu profesorów Szkotów, prezentujących dziedziny medycyny, które z powodu braku polskich specjalistów pozostawały dyscyplinami nie obsadzonymi. Do powstałych katedr PWL w Edynburgu przydzielono 27 asystentów lekarzy ze służb medycznych polskich oddziałów wojskowych stacjonujących w Szkocji. Na mocy umowy zawartej z Uniwersytetem w Edynburgu, Polski Wydział Lekarski utrzymał wszystkie prawa akademickie wyższych zakładów naukowych obowiązujące w Polsce do czasu wojny oraz wewnętrzną organizację na wzór polskich uniwersytetów. Posiadał prawo przeprowadzania egzaminów przejściowych i ostatecznych, łącznie z prawem nadawania stopnia lekarza i doktora wszech nauk lekarskich. W myśl umowy, studenci Polacy mieli prawa i obowiązki studentów szkół akademickich w Polsce, w granicach obowiązujących praw na Uniwersytecie w Edynburgu. Władze brytyjskie udzieliły na czas wojny profesorom, docentom i wykładowcom Polakom prawa wykonywania zawodu lekarskiego w Wielkiej Brytanii. Stwarzało to możliwość dostępu do klinik i szpitali edynburskich oraz możliwość prowadzenia wykładów i zajęć w klinikach szkockich.

Grono pedagogiczne Wydziału (1944 r.)

Zajęcia z okulistyki w Szpitalu im. Paderewskiego

W prosektorium Zakładu Anatomii

Na zajęciach wojskowych

Personel dydaktyczny oraz studenci rekrutowani do powstałego PWL wywodzili się z jednostek Polskich Sił Zbrojnych stacjonujących w Szkocji oraz na innych obszarach Wielkiej Brytanii, a nawet poza Anglią. Pobierali oni żołd, który przysługiwał im z racji służby w Wojsku Polskim. Z czasem studentami stali się słuchacze i słuchaczki wydziałów lekarskich uniwersytetów polskich, którzy znaleźli się na obczyźnie, a chcieli kontynuować studia lekarskie na PWL w Edynburgu, jak również młodzież polska spoza Wielkiej Brytanii, pragnąca rozpocząć studia medyczne na tym Wydziale. Pełny program nauki obejmował pięć lat studiów, a każdy rok akademicki dzielił się na trymestry.

Pod koniec roku akademickiego 1944-1945, w związku z zakończeniem działań wojennych w Europie, zaprzestano przyjmowania studentów, lecz PWL w Edynburgu istniał jeszcze do 1949 roku, by umożliwić ukończenie studiów tym, którzy nie zdążyli ich zakończyć do roku 1945.

Ogółem na Wydziale studiowało 337 słuchaczy. Do jego rozwiązania dyplomy lekarzy otrzymało 228 studentów - w większości wojskowych. Przeprowadzono również 19 przewodów doktorskich oraz opublikowano 112 prac naukowych. Znaczna część absolwentów PWL służyła w jednostkach Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie. Głównie w tych, które wzięły udział w walkach we Włoszech i Europie Zachodniej.

Służba zdrowia II Korpusu Polskiego w bitwie pod Monte Cassino

Prezydent W. Raczkiewicz w bursie akademickiej

Dziekan płk A. Jurasz przemawia na inauguracji roku akademickiego 1943-1944

Dziekani A. Jurasz i S. Smith w otoczeniu nowo promowanych lekarzy oficerów (1942 r.)

Absolwenci PWL z 1944 r.